

Ikt. sz.: EUB-42/4-4/2025.

EUB-3/2025. sz. ülés
(EUB-62/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai Ügyek Bizottságának**
2025. április 14-én, hétfőn, 11 óra 02 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	<i>5</i>
<i>Tájékoztató az Európai Tanács 2025. március 20-i üléséről</i>	<i>5</i>
<i>Dr. Bóka János tájékoztatója</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	<i>9</i>
<i>Dr. Bóka János válaszadása</i>	<i>14</i>
<i>Az ülés berekesztése</i>	<i>17</i>

Napirendi javaslat

Tájékoztató az Európai Tanács 2025. március 20-i üléséről
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 69. § (1) bekezdése alapján)
Előterjesztő:
Dr. Bóka János európai uniós ügyekért felelős miniszter

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság elnöke

Hollik István (KDNP), a bizottság alelnöke
Dudás Róbert (Jobbik), a bizottság alelnöke
Hegedűs Barbara (Fidesz)
Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz)
Riz Gábor (Fidesz)
Dr. Juhász Hajnalka (KDNP)
Dr. Cseh Katalin (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Riz Gábor (Fidesz) távozásától Hegedűs Barbarának (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Bóka János európai uniós ügyekért felelős miniszter

Megjelentek

Dr. Zsigmond Barna Pál államtitkár (Európai Unió Ügyek Minisztériuma)
Pátkai Nándor államtitkár (Európai Unió Ügyek Minisztériuma)
Dr. Molnár Balázs helyettes államtitkár (Európai Unió Ügyek Minisztériuma)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 02 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Köszöntöm képviselőtársaimat, a megjelent szakértőket, az Országgyűlés munkatársait, tisztelt vendégeinket. Az Európai Ügyek Bizottságának ülését megnyitom.

A mai bizottsági ülésre vonatkozóan előzetesen és írásban jelezte távolmaradását Barkóczy Balázs alelnök úr. Az aláírt jelenléti ív és a helyettesítések alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes.

A mai napra egyetlen napirendi pontra tettem javaslatot, amelyet képviselőtársaim a vonatkozó törvényi előírásoknak megfelelően csütörtökön megismerhettek. Kérdezem, hogy van-e észrevétel a napirenddel összefüggésben. *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. Kérem, hogy kézzel szavazzunk. Aki elfogadja a napirendet, kérem, hogy most jelezze! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a napirendet egyhangúlag elfogadtuk.

Tájékoztatom a bizottságot, hogy március 27-én fogadtam a holland képviselőház európai ügyek bizottságának delegációját. A fontos eszmecserén Dudás Róbert alelnök úr vett még részt rajtam kívül. Március 29-én Lengyelországban tartották a Kárpátok Európája konferenciát, köszönöm szépen Hörcsik Richárd képviselőtársamnak, a bizottság alapító elnökének, hogy részt vett rajta, április 4-én pedig a dán európai ügyi minisztert fogadtuk Cseh Katalin és Hegedűs Barbara képviselő hölgyekkel és Hollik István alelnök úrral.

Egyúttal bejelentem, hogy a mai bizottsági ülés megtartásához a szükséges házelnöki egyetértést megkaptuk. Jelezném továbbá, hogy a bizottsági ülésre egy szűk óra áll rendelkezésre. Kérem képviselőtársaimat, hogy erre majd legyenek figyelemmel a felszólalásaik során.

Tájékoztató az Európai Tanács 2025. március 20-i üléséről

Most rá is térnénk az egyetlen napirendi pontunkra. Tisztelt Miniszter Úr! Kedves Államtitkár Urak! Mindig megtiszteltetés a bizottságunk számára, hogy az Európai Tanács üléséről rendszeresen és személyesen miniszter úr tart beszámolót. A márciusi rendes csúcstalálkozón Ukrajna mellett versenyképességi, védelmi, migrációs és költségvetési kérdések is a napirenden szerepeltek. Képviselőtársaimnak a Tanács ülésén elfogadott következtetéseket eljuttattuk. Miniszter úrtól egy összefoglalót kérnénk az ülés eredményeiről. Parancsoljon, tisztelt miniszter úr! Önt illeti a szó.

Dr. Bóka János tájékoztatója

DR. BÓKA JÁNOS európai uniós ügyekért felelős miniszter: Köszönöm. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm a lehetőséget, hogy beszámolhatok a bizottságnak az Európai Tanács márciusi üléseiről. Az Európai Tanács március 6-án rendkívüli ülést, március 20-án pedig rendes ülést tartott. Ezek az ülések a témák részben átfedésben voltak. Én Ukrajnáról, az európai biztonság- és védelempolitikáról, a versenyképességi kérdésekről, a migrációról és a következő hétéves uniós költségvetési keretterv előkészítéséről szeretnék részletesebben beszámolni, illetve a magyar álláspontelemeket ismertetni és annak a hátterét felvázolni.

Ukrajna és az európai biztonság- és védelempolitika átfedő téma volt mind a két európai tanácsi ülésen. Az Európai Tanács rendkívüli ülésének összehívását formálisan az indokolta, hogy néhány nappal azt megelőzően közvetlen kapcsolatfelvételre került sor az Egyesült Államok új elnöki adminisztrációja és Oroszország között, és ez

bizonyos politikai pánikreakciót váltott ki az Európai Unióban, aminek egyik megnyilvánulása volt az Európai Tanács rendkívüli ülésének az összehívása. Ez a kapcsolatfelvétel egy olyan tárgyalási struktúrát eredményezett, amelyben Ukrajnát időnként, az Európai Uniót azonban formálisan egyáltalán nem vonják be. Ennek a tárgyalásnak a keretét nem kizárólag az orosz-ukrán háború határozza meg, hanem az Egyesült Államok és Oroszország átfogó kapcsolatrendszere, ennek része egy olyan globális biztonsági keretrendszer, amelynek Oroszország is teljes jogú tagja, illetve azoknak a kölcsönösen előnyös üzleti kapcsolatoknak a feltérképezése, amit az Egyesült Államok és Oroszország egymással folytathat.

Az volt a kérdés mind a március 6-ai, mind a március 20-ai európai tanácsi ülésen, hogy ebben az új stratégiai helyzetben az Európai Unió képes-e irányt váltani, képes-e a saját stratégiáját az új kereteknek megfelelően, saját érdekei alapján meghatározni, egy olyan stratégiát, amelynek a középpontjában már nem Ukrajna áll, hanem az Európai Unió és az európai kontinens biztonsága. Az volt a kérdés, hogy képes-e az Európai Unió arra, hogy maga is egy olyan európai biztonsági architektúra kialakításában vegyen részt, amely képes a kontinens békéjét és biztonságát hosszú távon garantálni, illetve képes-e a versenyképességi, gazdasági, növekedési szempontokat új gazdasági és kereskedelmi kapcsolatrendszer révén érvényesíteni. Erre a kérdésre a válasz egyértelmű nem, sem március 6-án, sem március 20-án erre nem került sor. Az Európai Unió továbbra is olyan politikát kíván vinni, aminek a középpontjában Ukrajna anyagi, katonai támogatása, újjáépítése, az Ukrajnának nyújtandó biztonsági garanciák állnak, illetve az egyébként zajló amerikai-orosz tárgyalásokhoz olyan előfeltételek, olyan kondíciók megállapítása, amelyek jelenleg a tárgyalásoknak nem részei, és egy olyan tárgyaláshoz kíván szempontokat az Európai Unió biztosítani, amely tárgyalásnak szemmel láthatóan nem részese.

A mi megközelítésünk az Európai Unió stratégiai érdekeihez kapcsolódik. Mi azt gondoljuk, hogy az Európai Uniónak egy új európai biztonsági architektúra kialakításán kell dolgoznia, aminek része a saját védelmi képességek megerősítése mind tagállami szinten, mind kollektív szinten, mind pedig a NATO-partnerség keretein belül, és ennek az európai biztonsági architektúrának egyébként tárgyalásos, diplomáciai intézményi keretei is kell hogy legyenek, amely keretekben valamilyen módon Oroszországnak is részt kell vennie. Azt is gondoljuk, hogy az európai versenyképesség és a gazdasági növekedés helyreállításához az Európai Unió és Oroszország közötti kereskedelmi kapcsolatok átgondolására is szükség van. Azt is gondoljuk, hogy az Európai Uniónak egyértelműen a béke mielőbbi megteremtése áll érdekében. Ennek az útja a fegyverszünet és a fegyverszünet alapján pedig egy fenntartható békétárgyalások megindítása. E tekintetben az egyetlen kezdeményezés, amely az asztalon van és komolyan vehető, az Trump elnök úrnak a békekezdeményezése. Megítélésünk szerint az Európai Uniónak ezt a békekezdeményezést támogatnia kellene, azokat a lehetőségeket kellene keresnie, amelyekkel ennek sikeréhez hozzájárulhat, nem pedig ellensúlyokat és nem létező alternatívákat felmutatni, ami ennek a folyamatnak a sikerét veszélyeztetné.

Az ukránkérdéssel kapcsolatban szeretnék néhány szót szólni az Európai Unió bővítéséről is. Az Európai Unió bővítését néhány intézmény és néhány tagállam egyfajta biztonsági garanciának tekinti, ami az európai integráció lényegének a teljes félreértése. *(Dr. Cseh Katalin megérkezik.)* Voltak olyan szövegjavaslatok az asztalon, amelyek ennek a bővítési folyamatnak a felgyorsítását és mielőbbi előbbre vitelét célozták volna. Elhangoztak olyan kijelentések, amelyek értelmében a 2030-as ukrán tagsági céldátum továbbra is tartható, ennek érdekében az év végéig Ukrajnával valamennyi tárgyalási klasztert meg kell nyitni. Egyébként a hozzám szintén ellátogató dán Európa-ügyi miniszter jelezte is, hogy a dán elnökségnek az egyik prioritása lesz

valamennyi klaszter megnyitása Ukrajna esetében az év végéig, ami nyilvánvalóan egy gyorsított bővítési folyamatot irányoz elő.

Csak szeretném a bizottságot emlékeztetni arra, hogy Ukrajna 2022 februárjában nyújtotta be tagsági kérelmét az Európai Uniónak, 2022 júniusában már tagjelölti státuszt kapott. *(Dudás Róbert megérkezik.)* 2024 júniusában formálisan megkezdődtek a csatlakozási tárgyalások, konkrét fejezetnyitás nélkül. Erre a tempóra eddig az Európai Unió bővítésének történetében nem volt példa.

Ehhez a napirendi ponthoz kapcsolódott az európai biztonság- és védelempolitika jövőjével kapcsolatos eszmecsere, amelyre mind a március 6-ai, mind a március 20-ai Európai Tanácson sor került. Az európai biztonság- és védelempolitika tekintetében az a közös kiindulási pont, hogy az Európai Uniónak és az európai kontinensnek nagyobb felelősséget kellene viselnie a saját biztonságáért. Ehhez a szükséges előfeltételeket ki kell alakítani. Az Európai Unió természetéből adódóan nem egy biztonság- és védelempolitikai projekt, ennek megfelelően a hatáskörei ezen a területen korlátozottak. Az európai iparpolitikán keresztül, az európai védelmi ipar fejlesztésén keresztül járulhat hozzá ezeknek a képességeknek a kialakításához.

Van egy rendkívül összetett, komplex javaslatcsomag az asztalon, amit a Bizottság terjesztett elő, az európai védelmi politikáról szóló Fehér könyv, amely számos elemében próbálja a tagállami és kollektív képességeket megerősíteni. Ezeknek bizonyos elemeivel egyetértünk, bizonyos elemeivel nem. Támogatjuk azokat az elemeket, amelyek a tagállami mozgástér bővítését szolgálják. Ilyen azoknak a fiskális politikai eszközöknek az alkalmazása, amelyek a tagállami költségvetési mozgásteret szélesítik, és amelyek lehetővé tennék azt, hogy bizonyos feltételek mellett a védelmi kiadásokat a tagállami költségvetési deficit és az államadósság számítása során ne vegyék figyelembe.

E tekintetben van egy konkrétabb bizottsági javaslat is az asztalon, amely a 2021-es referencia értékhez képest a GDP 1,5 százalékát meg nem haladó tagállami védelmi kiadásokat eltérő megítélésben részesíti. Ezeket a törekvéseket Magyarország támogatja azzal, hogy megítélésünk szerint a stabilitási és növekedési paktum módosítására lenne szükség azért, hogy ezek az értékek ne csak a Bizottság diszkrecionális döntésétől függően korlátozott ideig és pontosan nem ismert feltételek mellett, hanem jogilag szabályozottan és tartósan is figyelembe vehetők legyenek. Támogatunk rugalmasságot mind a kohéziós források, mind pedig az RRF-források tekintetében, feltéve, hogy ez a tagállamok saját döntésén alapul, tehát a tagállamok maguk döntenek el, hogy ezeket a forrásokat mire kívánják felhasználni. E tekintetben határozottan ellenezzük a jelenlegihez hasonló kondicionalitás alkalmazását a biztonság- és védelempolitikai kiadások tekintetében is, mert az európai kontinens biztonsága egységes és oszthatatlan, és az Európai Unió e tekintetben csak annyira lehet erős, amennyire a leggyengébb láncszem erős.

Ugyancsak támogatjuk azt, hogy az Európai Beruházási Bank, illetve egyéb pénzüintézetek a védelmi jellegű fejlesztésekhez kapcsolódó hitelezési politikájukat vizsgálják felül azért, hogy a védelmi beruházásokhoz szükséges források rendelkezésre álljanak. A Bizottság tett javaslatot arra is, hogy 150 milliárd euró értékben az Európai Unió vegyen fel közös hitelt, és ezt a hitelt folyósítsa tovább tagállamok, illetve tagállami konzorciumok számára védelmi beruházások finanszírozására. A mi szempontunkból az uniós közös hitelfelvétel továbbra is problémás, ezt mi nem tekintjük megfelelő megoldásnak, az Európai Unió költségvetésének jelenlegi helyzetében ezt nem tartjuk követendőnek azért, hogy a védelmi kiadások finanszírozása érdekében az elkövetkező generációkat eladósítsuk. Szeretném jelezni a tisztelt bizottság számára, hogy a Next Generation EU elnevezésű hitelprogramnak, amelynek az RRF-források is részei és szintén közös hitelfelvételen alapul, ennek a

közös hitelfelvételnek a kamatterhei az EU-s költségvetésben részlegesen már jelentkeznek, 2025-ben több mint 5 milliárd euró, 2026-ban pedig majdnem 7 milliárd euró csak a kamatterhe a Next Generation EU hitelprogramnak, és még a tőketörlesztések nem is kezdődtek meg. A tőketörlesztések 2028-ban fognak kezdődni, és az Európai Bizottság visszafogott becslése szerint is 2028-tól kezdődően a tőketörlesztésekkel együtt az Európai Unió éves költségvetésének 20 százalékát az adósságszolgálat fogja elvinni. Ez azt jelenti, hogy az Európai Unió GNI 1 százaléka, ami az uniós éves költségvetésnek a mértéke, 2028-tól valójában 0,8 százalék lesz az európai uniós kamatterhek miatt. Ezek a kamatterhek természetesen nem tartalmazzák még az Európai Bizottság által korábban javasolt 50 milliárd eurós ukrán hitelkonstrukción alapuló támogatást, illetve ezt a 150 milliárd eurós hitelkonstrukciót, amelyre a Bizottság most tett javaslatot.

Egyébként azt a koncepciót támogatjuk, amely azonosít olyan képességeket, olyan képességterületeket, amiket a tagállamok önállóan nem tudnának megvalósítani, és ezeknek a képességterületeknek a fejlesztését uniós források bevonásával is kívánja segíteni, amennyiben azok természetesen NATO-képességcéloknak is megfeleltethetők, mert az európai kontinens biztonságát továbbra is a NATO-együttműködés keretében látjuk megvalósíthatónak. Ezekben a területeken jelenleg is zajlik a jogalkotási munka. Ezekben a jogalkotási folyamatokban Magyarország az említett szempontok mentén, konstruktívan vesz részt.

A március 20-ai európai tanácsi ülésen emellett versenyképességi, migrációs és az elkövetkező hétéves költségvetési kerettervvel kapcsolatos kérdések is felmerültek. A versenyképesség kapcsán szeretném jelezni, hogy az EiT-konklúziók ismét utalnak a budapesti nyilatkozatra, amelyet a magyar elnökség alatt fogadtak el a vezetők november 8-án és a budapesti nyilatkozat célkitűzései közül hármat nevesít, amely tekintetében gyors és hatékony előrelépést vár. Ilyen a szabályozási, adminisztratív és jelentéstételi terhek csökkentése, az energiaárak csökkentése, valamint az európai pénz- és tőkepiaci szabályozás átalakítása annak érdekében, hogy az egyébként Európában meglévő finanszírozási lehetőségeket a versenyképesség érdekében kihasználjuk.

Az adminisztratív terhek csökkentése tekintetében sajátos célszámokat határoz meg. Az adminisztratív terhek 25 százalékos csökkentését irányozza elő, ami a kkv-k esetében 35 százalékos csökkentéssel egészülne ki. E tekintetben bizonyos jogalkotási csomagok tárgyalása már folyamatban van. Várunk további úgynevezett omnibusz csomagokat, különös tekintettel a védelmi beruházásokra vonatkozóan, ami a biztonság- és védelempolitikai célkitűzések megvalósítását segítené elő.

Az energiaárak csökkentésével kapcsolatban az EiT eszmét cserélt a Bizottság ezzel kapcsolatos akciótervről. Azt kell látnunk, hogy a Bizottság akcióterve alapvetően tagállami hatáskörbe tartozó területeket érint, számos olyan eszközt sorol fel, amit a tagállamok maguk vehetnének igénybe az energiaárak csökkentése érdekében. Ezeknek a lehetősége az egyes tagállamok tekintetében jelentősen eltér, de abban megegyeznek, hogy mindegyik tagállam számára ezek jelentős költségvetési terhet jelentenének. A Bizottság akcióterve sajnos hallgat azokról a területekről, ahol egyébként az egyes európai uniós politikák felülvizsgálatával lehetne az energiaárakat csökkenteni. Ilyen például a szankciós politika felülvizsgálata, ilyen például a kibocsátásikvóta-kereskedelmi rendszer felülvizsgálata, a kötelező gáztározási szabályok felülvizsgálata, vagy a marginális energiaárazási rendszer kérdése, amelyek mind egyébként európai uniós szinten tartják magasban az energiaárakat. Mindaddig, amíg ezekhez a politikákhoz nem nyúlunk hozzá, addig európai szinten nem lesz lehetséges az energiaárak mérséklése, ez pedig az Európai Unió versenyképességét károsan befolyásolja. Mindaddig, amíg az Európai Unióban a vállalkozások kétszer-

háromszor annyit költenek villamosenergiára és négyszer-ötször annyit költenek földgázra, mint az egyesült államokbeli versenytársaik, addig nehéz versenyképességről beszélni, különösen, hogy egyébként a mesterséges intelligenciával vagy az IT-vel kapcsolatos területek, amelyek a legfontosabb úttörő iparágak, kifejezetten energiaigényesnek minősülnek.

A bank- és tőkepiaci unióval kapcsolatban, amely most már megtakarítási és beruházási unió néven fut az Európai Unióban, eszmét cseréltek a szabályozási jellegű kérdésekről, illetve arról, hogy hogyan lehetne olyan európai megtakarítási modelleket piacra segíteni, amelyek az európai megtakarítási szokások megváltozásán keresztül biztosítanának további forrásokat az európai cégek számára. Különösen fontos a magyar gazdaság szempontjából, hogy az EiT támogatta azt, hogy a szén-dioxid-kibocsátási célértékeket nem, vagy még nem teljesítő autógyártók a teljesítési értékek elszámolása során bizonyos kedvezményeket kapjanak. Erre vonatkozóan a Bizottság javaslata az EiT-t követően meg is jelent, és ez 2025-26-27 tekintetében összeszámításra ad lehetőséget, ami az európai autógyártók számára kifejezetten fontos.

A migráció is külön napirendi pontként szerepel, immár rendszerint, az Európai Tanács ülésén. A külső dimenzió hangsúlyozása mellett a tagállamok az új, innovatív megoldások lehetőségét keresték. A Bizottság tett javaslatot a visszatérések felgyorsítására, illetve a biztonságos harmadik ország és biztonságos származási ország koncepciójának felülvizsgálatára. Ezeket a törekvéseket Magyarország támogatja azzal, hogy természetesen ez csak részleges megoldás az európai menekültügyi és migrációs rendszer működésképtelenségének az orvoslására. Érdeklődéssel várjuk az Európai Bíróság folyamatban lévő eljárásának az eredményét, amely Olaszország és Albánia megállapodása tekintetében ad majd iránymutatást arról, hogy mi tekinthető biztonságos harmadik és biztonságos származási országnak. Ezeknek a definícióknak a módosítása nélkül a menekültügyi rendszer nem lesz működőképes.

Végül, ha megengedik, néhány szót szólnék arról, hogy az állam- és kormányfők először cseréltek eszmét az elkövetkező hétéves költségvetési keret előkészítéséről. A javaslatok valószínűleg júliusban kerülnek az asztalra. Amit látunk ezekből a javaslatokból, nem túlságosan sok bizakodásra adnak okot. A Bizottság jelentősen csökkenteni akarja a fejezetek számát, növelné a fejezetek közötti átcsoportosításban rejlő rugalmasságot, ami a költségvetési politika alakítását gyakorlatilag kivenné a tagállamok kezéből. A Bizottság javaslata szerint a közös mezőgazdasági politika, illetve kohéziós alapok önállósága megszűnne, és egy olyan közös nemzeti boríték kerülne kialakításra, amelyhez a hozzáférést egy reformprogram elfogadásán keresztül látja elképzelhetőnek a Bizottság, és ez természetesen olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek az Európai Unió hatáskörén kívül esnek, de az európai uniós forrásokhoz való hozzáférés előfeltételévé tehetők. Emellett a Bizottság javasolja a jogállamisági és egyéb kondicionalitások összevonását, kiterjesztését valamennyi uniós forrásra. Ezek mind olyan elképzelések, amelyek első ránézésre, természetesen a részletes javaslat ismerete nélkül, problémát jelentenek számunkra. A magyar tárgyalási pozíciót a magyar érdekek és az eddigi tapasztalatok alapján fogjuk kialakítani. Erről a bizottságot természetesen folyamatosan tájékoztatni fogom. Köszönöm, hogy meghallgattak, és kérdések tekintetében állok a rendelkezésükre.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen, miniszter úr. Valóban most a képviselőtársaimat illeti a szó. *(Jelzésre:)* Elsőként Hollik alelnök úr, parancsoljon!

HOLLIK ISTVÁN (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, miniszter úr, a kimerítő beszámolót. A kérdésem alapvetően arra vonatkozna, hiszen ön is említette, hogy a Tanács ülésén a legfontosabb stratégiai kérdés Ukrajna EU-csatlakozása volt, és ha jól értem az ön szavait, akkor hiába van alapvetően új helyzet Trump elnök békekezdeményezése okán, egy jöttányit sem változott az európai uniós álláspont, amely Ukrajna EU-tagságára vonatkozik, és annak, egyébként politikai alapú, meggyorsítására. Ráadásul tegnap óta azt is tudjuk, hogy a magyar ellenzék egyértelműen beállt a brüsszeli álláspont mellé, tehát ez még csak súlyosbítja a helyzetet.

Ezzel kapcsolatban két kérdésem lenne. Az egyik az, hogy napirenden volt-e, bárki egyáltalán megemlíttette-e, hogy egy ilyen stratégiai súlyú kérdésben valamilyen európai kezdeményezéssel végre Brüsszel megkérdezi az európai embereket. Ez nálunk Magyarországon szokás, Európában viszont nagyon nem, pedig mégiscsak ez egy minden európai ember életét érintő kérdés.

A másik pedig az, hogy ha felidézzük Magyarország európai uniós csatlakozását, akkor mindannyian emlékezhetünk arra, hogy voltak már megnyitott források, konkrétan támogató források Magyarország számára a csatlakozásunk előtt. A Phare programra gondolok. Ezért kérdezem, hogy az Európai Unió által erőltetett, a Bizottság elnöke szerint még 2030 előtt tető alá hozandó csatlakozás jelent-e költséget belátható időn belül, adott esetben idén vagy jövő évben az Európai Unió számára. Mond-e erről bármit a Bizottság? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, alelnök úr. Kérdezem, hogy van-e még kérdés. *(Jelzésre:)* Képviselő asszony, parancsoljon!

DR. CSEH KATALIN (Momentum): Tisztelt Miniszter Úr! Én is köszönöm szépen a részletes beszámolót. Több témát is érintett hozzászólásában, amit európai szinten nagyon fontos döntések megelőzéseként tárgyalnak mind Brüsszelben, mind a tagállamokban, és én ezzel kapcsolatban szeretnék hozzászólni. Egyrészt Ukrajna EU-tagsága kapcsán szeretném elmondani, hogy egyetértek Hollik képviselőtársammal, mi ezt valóban támogatjuk, de nem csupán mi, hanem a kárpátaljai magyarok is támogatják. A kárpátaljai magyarok egyesületei írtak is egy nyílt levelet önöknek, amelyben arra kérték a magyar kormányt, hogy támogassák Ukrajna EU-csatlakozását. Én bízom benne, hogy a magyar álláspont kialakításában az ott élő magyarok jól kifejezett, nyilvánosan is megfogalmazott elvárását, szempontjait is figyelembe fogják venni.

Másrészről való igaz, hogy Ukrajna EU-csatlakozásának ütemezése gyorsabb, mint a további csatlakozásra váró tagállamok esetében meghatározott ütemterv. Ugyanakkor, mivel a magyar kormány korábban is mindig a bővítés pártján állt, támogatta az Európai Unió nyugat-balkáni bővítését, amivel amúgy személyesen egyet is tudok érteni, kérdezem, hogy nem az lenne-e inkább a helyes álláspont, hogy az összes csatlakozási folyamat felgyorsítását támogatjuk. Ugyanis a csatlakozási folyamat egy nagyon fontos és szerintem jelenleg nem jól kihasznált eszköz Európa erősítésére. Európa csak erősebb lenne akkor, ha mind Ukrajna, mind a nyugat-balkáni országok is belátható időn belül a közösségeink részét képeznék, és bízom benne, hogy a magyar kormány továbbra is fenntartja azt a korábbi álláspontot, amelyben a bővítés kiemelt prioritást élvezett önök számára.

Illetve említette miniszter úr a hozzászólásában az európai fegyverkezési programot, és megfogalmazta azt, hogy önök támogatják ezt a célkitűzést, ugyanakkor a közös hitelfelvételt nem támogatják. A közös hitelfelvétel összesen 800 milliárd eurós csomagnak egy 150 milliárd eurós részét képezi, és kíváncsian várnám miniszter úr

álláspontját, hogy ennek az összegnek a hiányában önök szerint jól meg tudják-e valósítani azokat az európai célokat, amelyek lehetővé teszik számunkra azt, hogy kontinensünk, közösségünk meg tudja magát védeni, függetlenül azoktól a folyamatoktól, amelyek más szövetségeseink politikájában zajlanak. Én azt érzem, hogy egy iszonyatosan komoly veszélyeztetés mind Magyarország, mind az egész európai közösség számára az, hogy a NATO már nem biztos, hogy annyira stabil partnerünk marad, mint amennyire tudtunk rájuk számítani az elmúlt időszakban, és elképesztően fontos megtenni minden lépést annak érdekében, hogy a mi kapacitásaink erősödjenek, és be tudjuk pótolni azokat a hiányokat, amelyekkel sajnálatos módon küzdünk.

Egyetértek azzal, hogy a Next Generation EU kamatterhei meg fognak jelenni a költségvetésben. Nyilvánvalóan ez egy ilyen helyzet. Én nagyon sajnálom azt, hogy a Next Generation EU előnyeiből Magyarország sajnos korlátozottan részesült, mivel a kormány nem tudott eleget tenni azoknak az elvárásoknak, amelyeket támasztottak minden egyes európai országgal szemben, és amelyeket csak és kizárólag mi nem tudtunk teljesíteni sajnos az önök hibájából. Szóval, ha ezek a fejlesztések megvalósultak volna, akkor valószínűleg más szemmel tudnánk tekinteni azokra a kamatterhekre, amelyeket a következő időszakban viselnünk kell. Sajnálom, hogy csak Magyarország maradt ki ezekből a fejlesztésekből. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Hörcsik Richárd képviselő úrnak adom meg a szót.

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Én is köszönöm miniszter úrnak a beszámolóját. Ahogy említette, az Európai Tanács egyik fontos napirendi pontja volt az Európai Unió versenyképessége. Örömmel olvastam én is a következtetésekből, hogy ezekben megjelennek a budapesti csúcsértekezlet végzései legalább három-négy pontban. Ebből látszik, hogy a magyar elnökség sikeres munkát végzett ezzel kapcsolatban is.

Azonban több kérdéssel foglalkozott a Tanács - és a következtetések, amiket olvastam, nagyon szűkszavúak e tekintetben - a következő többéves pénzügyi keret kapcsán. Tudniillik, ahogy miniszter úr is említette, az Európai Unió versenyképességének az egyik következő láncszeme a többéves pénzügyi keret, amely egyelőre tervezés alatt áll, és várjuk, hogy mi lesz ennek a végkövetkeztetése. Tudjuk, hogy nagyon sok kérdés merült már fel az eddig kialakult vitában, hiszen alapvető érdeke a kisebb tagállamoknak, így Magyarországnak is, hogy a közös agrárpolitikát meg kell védenünk, meg kell védenünk a kohéziós politikát, amely, mint azt miniszter úr is említette, veszélyben van, ugyanakkor finanszírozni kell a „Következő nemzedék - EU” hiteleit is, és akkor még nem is beszéltünk a védelmi és biztonsági kérdésekről.

Visszaemlékszem, hogy a korábbi hétéves pénzügyi keretknél sikerült egyfajta lobbist felállítani a magyar kormány segítségével. Kérdezem miniszter úrtól, hogy várható-e, hogy lesz ismét kohézió barátai csoport, vagy éppen a közös agrárpolitika barátai, ami a korábbi politikák megvédését szolgálta. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Dudás alelnök urat illeti a szó. Parancsoljon!

DUDÁS RÓBERT (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Én is mindenekelőtt szeretném megköszönni a kimerítő prezentációját. Mindenekelőtt szeretném leszögezni álláspontomat, illetve álláspontunkat Ukrajna tekintetében. Én azt gondolom, hogy az Európai Unió integritása és annak kiszélesítése az egész Európai Unió számára rendkívül fontos, akár mondhatnánk úgy is, hogy sürgető lépés, de maradjunk talán a fontosnál, legyen szó a

Nyugat-Balkánról, legyen szó akár Ukrajnáról. Ugyanakkor fel kell tennünk azt a kérdést, hogy mely csatlakozások és mely integritás az időszerű. Én azt gondolom, hogy az ukrajnai csatlakozás jelenleg nem időszerű. Mondom ezt most, de mondtuk egyébként nagyjából két évvel ezelőtt, amikor a parlamentben folyt az a vita, hogy támogassa-e Magyarország, a magyar parlament Ukrajna európai uniós csatlakozási kezdeményezését, és hogy ez a folyamat elinduljon-e. Akkor ugyanezen a véleményen voltunk, a magyar kormány azonban kiutazott Brüsszelbe, és feltételek nélkül támogatta Ukrajna csatlakozási szándékát, majd utána, bár nyilván láttunk már több ilyet, pár nap, pár hét elteltével teljesen más álláspontra helyezkedett.

Ami a Next Generation EU-t illeti, elhiszem, hogy rosszak a tapasztalatai a kormánynak. Higgyék el, a magyar embereknek is rosszak a tapasztalatai, csak teljesen más okból fakadóan, hiszen mint az összes többi uniós tagállam, Magyarország is hozzájutott volna ezekhez a forrásokhoz abban az esetben, ha azokat az alapvető jogállami normákat teljesíti, amelyek kapcsán egyébként a változásra felszólítások, felkérések voltak. Nem változott meg a rendszerszintű korrupció mellett számos más jogállami feltétel sem. Nos, ennek köszönhető a kialakult helyzet. Természetesen ez a kormány számára egy rossz tapasztalat, a magyar lakosság számára viszont rendkívül fájó, mert ezeket a forrásokat a magyar lakosság életszínvonalának és életminőségének javítására lehetett volna fordítani. Tehát itt a legnagyobb vesztese ennek az egésznek nem a magyar kormány, hanem a magyar emberek.

Említette Hollik alelnök úr, hogy Magyarországon milyen jó szokás, hogy konzultálnak az emberekkel, nemzeti konzultációt folytatnak, és hogy ezt ki lehetne szélesíteni nemzetközi szintre is. Ennek egyébként akár lehetne is realitása, ha fontos kérdésekben kérdeznénk meg az embereket és nem a napnál világosabb kérdéseket tennénk fel, elköltve akár több milliárd vagy akár több tízmilliárd forintot. Ténylegesen ki lehetne kérni az emberek véleményét, például most meg lehetne kérdezni akár azt is, hiszen a védelempolitikáról beszélünk és annak a forrásigényéről, hogy az hitelből nem, ezzel én egyet is értek, a Jobbik egyet is ért, ugyanakkor viszont akkor ennek meg kell teremteni vagy az uniós, vagy a hazai forrásából. Erről még nem hallottam, hogy egyébként ezt hogyan teremtenék meg. De például megkérdezhetnénk, hogy mit tartanak fontosnak a magyar emberek, fontosnak tartják-e, hogy mondjuk, a Magyar Nemzeti Bank világ legnagyobb bankrablásaként elhíresült kifosztása után magánkézbe kerüljön-e az a forrás, vagy inkább a magyar védelmet erősítsük. Na, ez egy releváns kérdés lehetne, és ezt ki lehetne terjeszteni a nemzetin túl, akár a nemzetközi közvélemény számára is. Azt gondolom, egyértelmű választ adnának az emberek.

Szeretném felhívni a miniszter úr figyelmét, bár nyilvánvalóan tudja és látja, és valószínűleg nem leszünk egy véleményen, hogy egyre inkább formálódik az uniós döntéshozatalon belül az, hogy nem szükséges már feltétlenül a 27 tagállam egybehangzó véleménye. Nyilván formálisan igen, de ha kell, akkor a 26 másik tagállam kiad egy különvéleményt. Úgyhogy teljesen különutassá váltunk az Unióban, és az, hogy a magyar kormány teljes mértékben különutassá vált és kirekeszti magát ebből a politikai döntéshozó testületből, nem rá nézve lesz negatív, hanem Magyarországra és a magyar emberekre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Több kérdésre jelentkezőt nem látok. Tisztelt Miniszter Úr! Mielőtt visszaadnám a szót, én is csatlakoznék néhány rövid kérdéssel.

Miniszter úr expozéjában elhangzott, hogy Ukrajnával kapcsolatosan valamennyi tárgyalási klastter megnyitása cél lehet 2025 végéig. Ezzel kapcsolatosan annyi kérdést szeretnék feltenni, hogy mennyiben adottak ehhez a feltételek, tehát

mennyiben erőltetett eljárás, ezeknek a klasztereknek a megnyitása, mondjuk, a szokásrend szerint, vagy ezeknek az állapota szerint értékelve lehetséges-e.

A másik szintén Ukrajnával és a csatlakozással kapcsolatos kérdés. Képviselő asszony a kárpátaljai magyarságot hozta ide a tárgyalási asztalhoz. Én annyit szeretnék ezzel kapcsolatosan ismételtelen elmondani, hogy azt gondolom, Várhelyi Olivér biztosunk nagyszerű munkát végzett, és adott, hogy a bővítésnek mik a feltételei, annak mi a rendje, és hogy érdemben hogyan lehet csatlakozni az Európai Unióhoz, milyen lépések mit követnek, és tulajdonképpen ehhez még némi biztatást, finansziális alapot is létre tudott hozni a Bizottság. Kárpátalja és az ott élő magyarság tekintetében azonban azt elég messziről is látjuk, hogy 2010 óta olyan alapvető jogok szűntek meg az ott élő magyar testvéreink részére, mint a nyelvhasználat joga, vagy az anyanyelven történő köznevelés lehetősége.

Amikor ezek a folyamatok elindultak, akkor az volt az érvelés Ukrajna részéről, még itt cseng a fülemben, hogy nyugodjunk meg, ez nem a magyar kisebbséget célozza, hanem az Ukrajnában élő orosz kisebbséget. De ez minket nem nyugtat meg, ettől még 2015-ben elvontak olyan jogokat az ott élő magyarságtól, amelyek korábban megillették őket. Mondjuk, egy ilyen típusú klaszternek a megnyitása, ami érinti ezt, kinyithatja-e azt a vitát, ami, azt gondolom, számunkra feltétlenül fontos.

A harmadik rövid kérdésem a gazdasággal kapcsolatos. Miniszter úr említést tett arról, hogy az európai autógyártók tekintetében ez az összeszámitolási lehetőség adhat némi türelmi időt, némi lehetőséget arra, hogy túléljenek. Azért tenném fel ezt a kérdést, hiszen Magyarországot ez a gazdasági ág elég jelentősen érinti. Kérdés, hogy ennek lehetnek-e hosszú távú kihatásai is, vagy csak erre a néhány évre, ami itt elhangzott, okozhatnak némi könnyebbiséget.

A Next Generation EU kapcsán is szeretnék kérdezni a miniszter úrtól. Két ellenzéki képviselőtársunktól is elhangzott az, hogy alapvető normákat, amelyek ennek a pénzeszköznek a kifizetését tennék lehetővé, Magyarországnak nem sikerült teljesítenie. Én, amikor ennek a hitelfelvételnek a kérdését vizsgáltuk, semmiféle olyan normára nem emlékszem, mint amire most hivatkoznak, ami miatt ezeket a pénzeszközöket a magyar emberek nem kaphatták meg. Annál is inkább furcsállom, mert az egésznek az alapját az adta, hogy a Covid utáni helyreállításra biztosítson gazdasági és pénzügyi lehetőségeket. A Covidra meg már azért nem emlékszünk annyira kristálytisztán, mert ezeket az emlékeinket elnyomta a háború és a háborús szankciós politika okozta óriási gazdasági kiesés.

Engem ez azért is érdekelne, mert a holnapi nap folyamán éppen az Európai Parlament LIBE Bizottságát fogom fogadni. Nyilván ezekkel a nagyon valós dolgokkal fognak érvelni ők is, mint ellenzéki képviselőtársaim. Miniszter úrtól pedig szeretnék kapni hathatós érveket, amelyeket én is el fogok tudni mondani.

A nemzeti konzultáció kapcsán Dudás alelnök urat pedig csak emlékeztetni szeretném valamire. Ön azt mondja, hogy csak a napnál is világosabb kérdéseket tesz fel Magyarország Kormánya a magyar lakosság felé. Ezek azonban olyan napnál is világosabb kérdések, mint például a migráció, 2015 óta folyamatosan ugyanazt gondoltuk, azt, hogy a napnál is világosabb, hogy meg kell védeni Európa határait, hogy nem lehet mindenféle vizsgálat és érdemi ellenőrzés nélkül megnyitni idegen kultúrájú népcsoportok számára Európa határait. Idáig, ha jól értelmezem, talán nyolc tagállam jutott el az elmúlt tíz évben. Tehát mik azok a napnál is világosabb kérdések? Napnál is világosabb kérdés a gyermekvédelem? Merthogy ez is volt kérdés. Ha jól látom, akkor nem napnál is világosabb, mert még sokan tűntetnek azokért a jogokért, amelyek felülírnak egy számunkra sokkal fontosabb jogot, a gyermekeink normális nevelkedésének a lehetőségét. Miniszter úr, parancsoljon!

Dr. Bóka János válasza

DR. BÓKA JÁNOS európai uniós ügyekért felelős miniszter: Köszönöm a kérdéseket, igyekszem tematikusan csoportosítva válaszolni rájuk. Ha jól értem, három, talán négy fő területet érintettünk. Az egyik Ukrajna és Ukrajna európai uniós csatlakozási folyamata, a másik az európai biztonság- és védelempolitika kérdése, harmadik a versenyképesség, a negyedik pedig az uniós forrásokhoz való hozzáférés. Ezekről szeretnék röviden beszélni.

Azt én egyértelműen látom, hogy Ukrajna csatlakozási folyamatának felgyorsítására vannak kísérletek. Az, amit Ukrajna csatlakozása kapcsán látunk, mind tartalmi, mind eljárási tekintetben lényegesen különbözik az eddigi csatlakozási folyamatoktól és egyébként a jelenleg párhuzamosan zajló nyugat-balkáni csatlakozási folyamatoktól is. Tehát Ukrajna egy olyan politikai és eljárási gyorsító pályán halad, amire korábban még nem volt példa, és ezt egyértelműen intézményi és politikai megfontolások indokolják.

Ukrajna csatlakozása jelentősen eltér minden eddigi csatlakozási folyamattól hatását tekintve is. Tehát ha csak a méretet, lakosságszámot, gazdasági állapotot tekintem, a háború előtt volt az ukrán GDP kevesebb, mint egynegyede az EU-s átlag GDP-nek, tehát ilyen alacsony átlag még sohasem volt tagjelölt ország esetében, és a háború előtti számokról beszélünk, ebben a háborús pusztítás és a háborús gazdasági hanyatlás nincsen benne. A csatlakozása alapvetően átalakítaná az európai uniós meghatározó politikákat, ideértve a mezőgazdasági és a kohéziós politikát is és itt egy olyan országról van szó, amelyik jelenleg nyílt háborúban áll egy szomszédos atomhatalommal, aminek nyilván a biztonsági következményei beláthatatlanok. Ezért azt gondolom, indokolt arról megkérdezni az európai polgárokat, mint ahogy ezt tesszük Magyarországon, de talán ezt valamennyi tagállamban érdemes lenne lefolytatni, hogy látják-e a politikai-gazdasági realitását annak, hogy ez a csatlakozási folyamat folytatódjon.

A költségek tekintetében azt tudom jelezni, hogy bár Ukrajna európai uniós tagsága még nem következett be, de az elmúlt években már az a fajta katonai, gazdasági, humanitárius és egyéb kapcsolati háló, amely kiépült az Európai Unió tagállamai és Ukrajna között, az európai adófizetőknek rengeteg pénzébe került. Az Európai Unió saját adatai szerint a háború kitörése óta, tehát 2022 februárjától számolunk, nagyságrendileg 135-140 milliárd euró konkrét támogatás érkezett az uniós költségvetésen keresztül Ukrajnába. Csak jelzem, hogy az Unió éves költségvetése nagyságrendileg 170-180 milliárd euró, tehát '22-23-24-25-ben, azaz körülbelül négy év alatt a ténylegesen az uniós költségvetésen keresztül folyósított támogatás az Európai Unió egyéves költségvetésének az összegével ér fel. Ez azt jelenti - és még az ukrán újjáépítés folyamata el sem kezdődött -, hogy éves átlagban most az Unió költségvetésének egynegyedét költjük Ukrajnára úgy, hogy Ukrajna még nem is tagja az Európai Uniónak.

Ukrajna újjáépítésének költségeit egyébként, szerintem részben hasra ütéssel szerzett adatok alapján, az uniós intézmények mintegy 500 milliárd euróra taksálják. Ez a jelenlegi állapot. Nyilván ez az összeg folyamatosan nő a háborús pusztítás miatt. Ez további költség, ami majd az európai uniós költségvetést fogja terhelni, és akkor még nem beszéltem a kohéziós meg az agrárforrásokhoz való hozzáférésről. Arról azonban már tudok beszélni, hogy az ukrán piacnyitás miatt az európai mezőgazdaságot és bizonyos szolgáltatási szektorokat már most helyrehozhatatlan kár érte, és ennek a hatásai Magyarországon még erősebbek lettek volna, ha Magyarország nem zárja le a piacát az ukrán mezőgazdasági termények elől. Azt jelzem, hogy bizonyos területeken, ideértve a közlekedést, fuvarozást is, az eltérő standardok miatt, merthogy

az ukrán áru fuvarozási szektor gyakorlatilag korlátlan hozzáférést kapott az EU-s piachoz a Bizottság döntése értelmében, amit Magyarország opponált, ez nem jelenti a standardoknak az alkalmazását is, ami azt jelenti, hogy azok a munkaegészségügyi, biztonsági követelmények, amelyek egyébként az európai uniós áru fuvarozókra vonatkoznak, az ukránokra nem vonatkoznak. Ugyanakkor hozzáférésük van a piachoz, ami azt jelenti, hogy például az ukrán-lengyel vagy az ukrán-magyar kabotázs vonatkozásában az uniós tagállami piacrészesedés 5 százalékra csökkent. Tehát az ukrán-magyar vagy az ukrán-lengyel áru fuvarozási szektor 95 százalékat ukrán szolgáltatók tarolták le, és még Ukrajna nem csatlakozott az Európai Unióhoz. Tehát azt gondolom, hogy ennek a kockázata teljesen nyilvánvaló.

Ha megengedik, a kárpátaljai magyar közösség jogairól szeretnék néhány szót szólni. A magyar álláspont teljesen egyértelmű. Mi úgy gondoljuk, és a kárpátaljai magyarok is így gondolják, hogy az ő érdekükben az áll, hogy a tőlük 2015-ben elvett jogokat kapják vissza. De ez egyébként nem a csatlakozási folyamatból kellene, hogy következzen, hanem az Ukrajna által aláírt kétoldalú és többoldalú nemzetközi egyezményekből, illetve az ukrán alkotmányból és belső jogi rendelkezésekből is. Abban az esetben, ha Ukrajna ezt tárgyalási alappá kívánja tenni, és egyébként saját nemzetközi kötelezettségeit sem tartja tiszteletben, akkor ez elég borús képet fest a tekintetben, hogy Ukrajna mennyire lesz megbízható azon vállalatok tekintetében, amelyeket eddig vagy ezt követően a csatlakozási folyamat során tett. Ez számomra teljesen nyilvánvaló.

Azt általában véve is szeretném jelezni, hogy Magyarország az ukrán csatlakozási tárgyalások megkezdéséhez sohasem járult hozzá, és ezt jelenleg sem támogatja. A magyar álláspont képviselőt mi vállaljuk, mert a magyar érdekeket a tárgyalások során senki más nem képviseli, ha mi azokat nem képviseljük. Szerintem a magyar érdekek képviselőt nem lehet függővé tenni attól, hogy egyébként mások azzal egyetértenek-e, hogy egyedül vagyunk-e, vagy másokkal vagyunk. Ezt helyettünk senki nem fogja megtenni. Ez bizonyos esetekben azzal jár, hogy ezt az álláspontot az egyértelmű többséggel szemben is képviselni kell. Nekem ezzel személyesen nincs problémám mindaddig, amíg a magyar érdekek ezt megkövetelik.

Az európai biztonság kérdése előtt, bocsánat, még visszatérek egy konkrét kérdésre, hogy az ukrán klaszternyitás feltételei fennállnak-e az év végéig. Erre határozottan nemmel kell válaszolni, és ha megengedik, mondanék egy konkrét példát csak azért, hogy lássák, miről van szó. Az 1-es klaszter az, aminek a megnyitásáról most akut vita zajlik. Ez az 1-es klaszter az alapokat jelenti, ez a jogállamiság, működő demokrácia, alapvető jogok tiszteletben tartása intézményrendszereket jelenti. *(Riz Gábor távozik.)* Ukrajna jelenleg háborúban áll Oroszországgal. Természetes, hogy egy olyan országban, amelyik nyílt háborút folytat az egyik szomszédjával, bizonyos rendkívüli jogrenddel kapcsolatos intézkedéseket be kell vezetni. Én ezt Ukrajnának nem rovom fel. Minden ország, amelyik háborúban áll, rendkívüli jogrendet vezet be, és bizonyos korlátozásokat tart fenn. Ez jelenti azt, hogy például rendkívüli jogrend alatt nem lehet parlamenti vagy elnökválasztásokat tartani.

Még egyszer mondom: én ezt nem rovom fel Ukrajnának, ez a rendkívüli jogrendnek a velejárója. Bizonyos szabadságjogok felfüggesztésére is sor kerül, ideértve például a véleménynyilvánítás szabadságát, ideértve a politikai véleménynyilvánítás szabadságát is. De ilyen körülmények között értelmesen nem lehet arról beszélni, hogy Ukrajnában van-e működő demokrácia vagy jogállamiság, amikor ennek semmilyen megnyilvánulását nem lehet tapasztalni a rendkívüli jogrend miatt. Még egyszer mondom: ezt nem rovom fel Ukrajnának, egész egyszerűen ez a helyzet. De amíg ez a helyzet, amíg nincsenek választások és belátható időn belül nem is lesznek, addig nem beszélhetünk arról, hogy Ukrajnában van-e demokrácia. Nem

beszélhetünk arról, hogy a szabadságjogok hogyan érvényesülnek, amikor rendkívüli jogrend miatt alapvető szabadságjogokat korlátoznak és függesztenek fel. Még egyszer mondom, én ezt nem rovom fel Ukrajnának, de ilyen körülmények között arról beszélni, hogy meg lehet-e nyitni egy olyan klasztert, amely ezekről szól, szerintem az legalábbis komolytalan.

A versenyképességgel kapcsolatban szeretném jelezni, illetve a hétéves költségvetéssel kapcsolatban, hogy mind a kohézió barátai, mind a közös mezőgazdasági politika barátai csoportok működnek. A kohézió barátai csoport működtetése nehezebb, mint az előző hétéves költségvetés kapcsán, merthogy a kohéziós politika az, amit frontális támadás ért egyes tagállamok, illetve a Bizottság részéről, és nagyon erősen érezhető a megosztó és szalámpolitika. De jelentem, hogy ezen minden érintett dolgozik és a kohézió barátai, illetve a közös mezőgazdasági politika barátai csoport is egy komoly politikai erőt fog képviselni a hétéves költségvetési tárgyalásokon.

A versenyképességgel kapcsolatban merült fel még az autógyártók támogatásával kapcsolatos kérdés. Itt a célunk továbbra is az, hogy a 2035-ös céldátum, amely a belső égésű motorokkal hajtott személygépjárművek teljes kivezetését célozza, folyamatos felülvizsgálat alatt legyen, az európai autóipari érdekeket is figyelembe véve, ami az Európai Unió meglévő kevés versenyképes szektorainak egyike.

A biztonság- és védelempolitikával kapcsolatban szeretném jelezni, hogy ha komolyan gondoljuk az európai védelmi kapacitások fejlesztését, akkor szerintem erre valódi pénzt kell költeni, nem pedig nem létező pénzt kell költeni.

Az uniós forrásokhoz való hozzáférés kapcsán azért egy illúziót szeretnék eloszlatni. Szerintem semmi értelme nincsen arról beszélni, hogy mik azok az objektív követelmények, amelyeket Magyarországnak teljesítenie kell ahhoz, hogy uniós forrásokhoz hozzáférjen. Ha bárkinek lettek volna illúziói ezzel kapcsolatban, akkor legalábbis 2022 második félévében ezekkel az illúziókkal le kellett volna számolni. Tehát most már nem arról beszélgetünk, hogy mik ezek a követelmények. Különösen nem, ha arra vetjük a tekintetünket, hogy Lengyelországban hogyan néznek ki a jogállamisági követelmények és Lengyelország uniós forrásokhoz való hozzáférése hogyan alakult. Szerintem erről ne beszéljünk.

Inkább arról beszéljünk, hogy milyen politikai szempontok és milyen politikai célkitűzések határozzák meg az egyes intézményi és tagállami szereplők mozgásterét. Vannak olyanok, és erre sajnos Magyarországon is akad példa, akik azt mondják, hogy ennek az egész jogállamisági hercehurcának az az egyetlen célja van, hogy az uniós forrásokhoz való hozzáférés blokkolása révén olyan kedvezőtlen változások induljanak be a tagállam politikai életében, amik adott esetben kormányváltáshoz vezetnek. Ha pedig valakinek ez a célja, hogy kormányváltást idézzon elő egy tagállamban, beavatkozzon a demokratikus döntéshozatali folyamatokba, akkor nem világos, hogy milyen objektív kritériumokról beszélünk, és van-e egyáltalán értelme ilyen objektív kritériumokról beszélni, vagy ez innentől kezdve egész egyszerűen politikai erődemonstráció.

De továbbmegyek! Magyarország azért, mert teljesítette az igazságszolgáltatás függetlenségével kapcsolatos horizontális feljogosító feltételt, jelenleg a kohéziós források több mint feléhez már hozzáfér. Ehhez képest az Európai Parlament, képviselő asszony pártcsaládját is beleértve, bíróság előtt támadta meg ezt a döntést, és a bírósági eljárásnak az a célja, hogy a jelenleg általunk hozzáférhető uniós forrásokhoz se férjünk hozzá. Számomra nem világos, hogy ez milyen objektív standardoknak való megfelelést irányoz elő, és az sem világos számomra, hogy azon kívül, hogy kárt okozzon Magyarországnak és a magyar embereknek azért, mert a megítélésük szerint ez a távlati

politikai célkitűzéseik megvalósítását elősegíti, nem világos számomra, hogy ezen kívül ennek milyen racionalitása lehetséges. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Tisztelt Miniszter Úr! Nagyon szépen köszönjük a válaszokat is. Az utóbbi gondolat még továbbiakat is tudna szülni, hiszen van is aktualitása, de tekintettel arra, hogy azt céloztuk, hogy egyórás legyen a bizottsági ülésünk, és most jelen pillanatban egészen jól állunk, így nem mennék most ebbe bele.

Nagyon szépen köszönöm államtitkár uraknak is, Zsigmond Barna Pálnak, Pátkai Nándornak és Molnár Balázsnak, hogy itt voltak a mai bizottsági ülésünkön.

Az ülés berekesztése

Szeretném tájékoztatni a képviselőtársaimat, hogy az Európai Ügyek Bizottságának a következő ülésére várhatóan 2025. április 28-án délelőtt kerül majd sor, és uniós agrárpolitikai kérdésekkel kívánunk majd foglalkozni.

A mai ülésünket tisztelettel bezárom. Mindenkinek további szép napot kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 57 perc)

Tessely Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Lestár Éva